

Protokół

25. posiedzenia, I. sesyi, VIII. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 30. września 1903 r.

Początek o godzinie 10 minut 55 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. Stanisław hr. Badeńi.

Sekretarze: Mieczysław Urbański, Kazimierz Lubomirski, Stanisław Mycielski, ks. Teodor Bohaczewski.

Obecnych posłów 98.

Ze strony Rządu: c. k. Radca Dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Marszałek oznajmia, iż protokoły dwudziestego trzeciego i dwudziestego czwartego posiedzenia uważa za przyjęte, gdyż nie wniesiono przeciw nim żadnych zarzutów.

Marszałek oznajmia, że urlopów udzielił pp. Piętakowi, Janowi Szeptyckiemu, Adamowi Skrzyńskiemu, Gorayskiemu i Adamowi Jędrzejowiczowi.

Marszałek oznajmia, że otrzymał pismo c. k. Sądu krajowego karnego oddz. IX. z 20/9. 1903, Pr. IX $\frac{87/3}{8}$ w sprawie wyjednania zezwolenia na karno-sądowe ściąganie p. Stapińskiego w kierunku występku

z §§. 487 i 488. u. k. i wzywa sekretarza do odczytania tego pisma.

Sekretarz p. Urbański odczytuje powyższe pismo i wnosi na odesłanie go do komisji prawniczej, który to wniosek Izba bez rozprawy uchwała.

Marszałek wzywa sekretarza do odczytania złożonej interpelacyi.

Sekretarz p. K. Lubomirski czyta:

Interpelacya

do

Jaśnie Wielmożnego Pana Komisarza Rządu!

Sąd powiatowy w Czarnym Dunajcu mieści się w domu najętym, w którym równocześnie znajduje się szynk bardzo uczęszczany. Już ta sama okoliczność powinna przemawiać przeciw temu, by pod tym samym dachem, z kąd się szerzy zgnilizna moralna, mieścił się także przybytek, w którym wymierza się sprawiedliwość. Lecz ma lokal ten jeszcze inne bardzo rażące wadliwości? Tak nie ma on ani sali rozpraw ani poczekalni, z powodu zaś szczupłości ubikacyj panują w nim niemożliwe stosunki sanitarne. Areszta umieszczone są nad piekarnią — dostęp do pojedynczych celek możliwy tylko z galeryjki drewnianej. Wo-

bec tego w razie ognia przebywające osoby w aresztach narażone są wprost na spalenie żywcem.

Na skutek starań kierowników sądu tamtejszego, którzy żyją w ciągłej obawie o życie więźniów, władze sądowe krajowe podjęły akcyę zdążającą do wybudowania odpowiedniego budynku państwowego na pomieszczenie sądu, ku czemu wszystkie przedwstępne kroki zostały poczynione i akta przedłożone Ministerstwu.

Zdawało się, że sprawa znajduje się na najlepszej drodze, i że rząd przystąpi niebawem do postawienia odpowiedniego budynku na pomieszczenie sądu; tymczasem ministerstwo sprawiedliwości reskryptem z lipca 1903 roku do l. 17.226 zawiadomiło Prezydium sądu wyższego w Krakowie, „że nie jest w możności prowadzić dalej akcyi wystawienia państwowego budynku na pomieszczenie Sądu“. Ponieważ odłożenie przez Ministerstwo budowy Sądu na czas nieograniczony — jak z powyższego pisma widać — można jedynie tłumaczyć nieznaną jakością stosunków miejscowych, gdyż w przeciwnym razie nie traktowałyby tej sprawy tak lekko — zwłaszcza gdy się rozchodzi o życie ludzkie — dlatego podpisani zapytują, czy Rządowi znane są warunki pomieszczenia sądu w Czarnym Dunajcu i czy nie byłby skłonny do przystąpienia jak najrychlej do budowy własnego domu na pomieszczenie sądu.

Interpelant.

Dr. Bednarski w. r.

Rayski, Wurst, Huza, Jabłoński, Maryewski, Vayhinger, Małachowski, Romanowicz, Łazarski, Buynowski, Michalski, Rutowski, Tarnawski, Jahl, Fruchtmann:

Marszałek oznajmia, że interpelacyę tę odstąpi p. Komisarzowi rządowemu.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis petycyj wniesionych po dzień 30. września 1903 roku, które przydzielono następującym komisjom a mianowicie:

Komisji budżetowej Ls. 2364, 2366, 2368, 2369, 2370, 2371, 2374, 2375, 2377, 2378, 2380, 2381, 2384, 2390, 2391, 2393, 2396, 2397—2399, 2414, 2415, 2418—2422, 2424—2428, 2429—2438, 2440, 2441, 2443, 2444, 2447—2455, 2469—2471, 2476—2481, 2484—2487, 2491—2499, 2502—2503, 2516 do 2532, 2537, 2539—2542.

Komisji szkolnej Ls. 2365, 2367, 2372, 2373, 2385, 2386, 2388, 2389, 2394, 2395, 2416, 2417, 2423, 2439, 2446, 2475, 2482, 2483, 2533, 2534, 2536, 2538.

Komisji petycyjnej Ls. 2445.

Komisji administracyjnej Ls. 2376, 2379, 2387.

Komisji gospodarstwa krajowego Ls. 2382, 2383, 2488—2490, 2500, 2501.

Komisji podatkowej Ls. 2392, 2400.

Komisji przemysłowej Ls. 2442.

Komisji dla biur pośrednictwa pracy Ls. 2456—2468.

Komisji dla reformy wyborczej Ls. 2474.

Po odczytaniu petycyi Ls. 2400 Wydziału Rady powiatowej w Starym Samborze z prośbą Zwierzchności gminy m. Chyrowa o nadanie prawa poboru opłat od napojów spirytusowych, piwa i miodu; przemawia p. Agopsowicz popierając tę petycyę i wnosząc na odsłanie tej petycyi do komisji podatkowej.

Izba uchwała przekazanie tej petycyi komisji podatkowej.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycyj, które przydzielono oddzielnym komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycyi Ls. 2414 Zarządu „Selańskiej Bursy“ w Stanisławowie, o udzielenie zapomogi przemawia p. Huryk popierając tę petycyę.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycyj, które przydzielono oddzielnym komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycyi Ls. 2415 Wydziału Towarzystwa ruskich Pań w Stani-

stawowie o zapomogę, przemawia p. Huryk popierając tę petycję.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycyj, które przydzielono oddzielnym komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycji Ls. 2501 Galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie w sprawie podniesienia sadownictwa, Marszałek udziela głosu p. Kozłowskiemu dla poparcia petycji. P. Kozłowski nieobecny.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycyj, które przydzielono oddzielnym komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycji Ls. 2542 Oddziału Towarzystwa sanockiego pszczelniczko-ogrodniczego o założenie szkółki sadowniczej powiatowej lub okręgowej lub o udzielenie znaczniejszej na ten cel subwencji; przemawia p. Lipiński popierając tę petycję.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycyj, które przydzielono oddzielnym komisjom jak wyżej.

Komisarz rządowy radca Dworu Włodzimierz hr. Łoś odpowiada na interpelacje:

1) pp. Krempy i tow. wniesioną dnia 10/7. 1902, w sprawie wymiaru należitości od kontraktów kupna sprzedaży nieruchomości w różnych miejscach powiatu mieleckiego;

2) pp. J. Stapińskiego i tow. wniesioną dnia 30/12. 1902, w sprawie niesłusznego wymierzenia kary stemplowej 40 nauczycielom, którzy podpisali petycję o przyznanie im praw i plac nauczycieli szkół wydziałowych;

3) pp. Huzy i tow. wniesioną d. 29/12. 1902, w sprawie wymiaru przez Urząd podatkowy w Grybowie należitości Paschkowi;

4) pp. Stojalowskiego i tow. wniesioną dnia 29/12. 1902, w sprawie rzekomego

brania łapówek przez c. k. st. komisarza Stawskiego w Żywcu;

5) pp. J. Stapińskiego i tow. wniesioną dnia 19/9. 1903, w sprawie niezalutwania protestu przeciw wyborom Rady gminnej w Żywcu;

6) pp. Mogiluńskiego i tow. wniesioną dnia 9/7. 1902, w sprawie wyborów do Rady gminnej w Medyni pow. Kalusz;

7) pp. Huryka i tow. wniesioną dnia 12/7. 1902, w sprawie napadu żandarma Józefa Puszeki na Michała Dutezaka w Korszowie pow. kołomyjskiego;

8) pp. Starucha i tow. wniesioną dnia 10/7. 1902, w sprawie postępowania żandarma, który włóścianom pędzącym bydło ze Słobody złotej pow. Brzeżany na targ do Kozłowa uznał paszporty bydłace za nieważne z powodu wystawienia ich w języku ruskim;

9) pp. Bohaczewskiego i tow. wniesioną dnia 12/7. 1902, w sprawie rzekomo brutalnego postępowania żandarma z kilku gospodarzami z Jamelnicy pow. Stryj.

Marszałek udziela głosu p. Buynowskiemu.

Przemawia p. Buynowski w sprawie odpowiedzi p. Komisarza rządowego na interpelację ad 1).

Marszałek przerywa p. Buynowskiemu, i wzywa go by nie wchodził w meritum sprawy, lecz postawił formalny wniosek.

P. Buynowski przemawia i wnosi na otwarcie rozprawy nad odpowiedzią p. Komisarza rządowego na interpelację p. Krempy i tow. wniesioną dnia 10/7. 1902, w sprawie wymiaru należitości od kontraktu kupna sprzedaży nieruchomości w niektórych miejscowościach powiatu mieleckiego, na najbliższym posiedzeniu.

Izba popiera ten formalny wniosek p. Buynowskiego, a następnie bez rozprawy i oddzielnie ten wniosek uchwała.

Izba przystępuje do porządku dziennego, którego punktem pierwszym jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o popieraniu gospodarstwa rybnego.

Sprawozdawca p. Pilat uwolniony od czytania sprawozdania wnosi przekazanie tego przedłożenia komisji gospodarstwa krajowego.

Izba bez rozprawy uchwała ten wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w sprawie utworzenia trzech posad etatowych w biurze Patronatu dla spółek oszczędności i pożyczek w Wydziale krajowym, tudzież w sprawie powiększenia liczby pracowników w temże biurze.

Sprawozdawca p. Pilat uwolniony od czytania sprawozdania wnosi przekazanie tego przedłożenia komisji budżetowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Tarnobrzegu na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 20.000 K.

Sprawozdawca p. Wereszczyński uwolniony od czytania sprawozdania wnosi przekazanie tego przedłożenia komisji administracyjnej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie przyznania Antoninie Burzyńskiej, wdowie po nauczycielu szkół ludowych pensji wdowiej i dodatku dla małoletnich dzieci.

Sprawozdawca p. Wereszczyński uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi przekazanie tego przedłożenia komisji budżetowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Wybór komisji reformy wyborczej z 15 członków.

Wybór uzupełniający jednego członka komisji szkolnej.

Marszałek oznajmia, że ten punkt porządku dziennego przekłada na koniec posiedzenia, ponieważ jeszcze nie ma kartek do przeprowadzenia wyborów.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie Nowa wieś narodowa powiatu krakowskiego na pobór opłaty gminnej od psów.

Sprawozdawca p. Wereszczyński odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego, zakończone projektem następującej ustawy.

U s t a w a

z dnia w przedmiocie zezwolenia gminie Nowa wieś narodowa powiatu krakowskiego na pobór opłaty gminnej od psów.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, postanawiam co następuje:

§. 1.

Gminie Nowa wieś narodowa powiatu krakowskiego zezwala się na pobór opłaty gminnej od psów w gminie, utrzymywanych po 10 koron rocznie.

§. 2.

Postanowienia wykonawcze, oraz wskazanie wypadków, w których dozwołonem będzie uwolnienie od opłaty, określi uchwała Rady gminnej, podlegająca zatwierdzeniu Wydziału krajowego.

W każdym razie wolne od opłaty są psy, trzymane na uwięzi i psy do celów wojskowych utrzymywane.

§. 3.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda.

Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej ustawy en bloc

Izba uchwała przyjęcie powyższej ustawy en bloc poczem w oddzielnym głosowaniu uchwała cały projekt ustawy en bloc.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania uchwała Izba powyższy projekt ustawy w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu Żółkiewskiego.

Sprawozdawca p. Wereszczyński wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór posła Dr. Michała Korcia na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu Żółkiewskiego uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu sanockiego.

Sprawozdawca p. Wereszczyński wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór P. Włodzimierza Truskolaskiego na posła z kuryi

gmin wiejskich powiatu Sanockiego uznać za ważny.

Przemawia p. Stapiński i wnosi na odroczenie tego wyboru do jednego z najbliższych posiedzeń.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba odrzuca powyższy formalny wniosek odraczający p. Stapińskiego.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną nad sprawozdaniem Wydziału krajowego w tym przedmiocie.

Przemawia p. Stapiński i wnosi na unieważnienie powyższego wyboru.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

P. Stapiński na zapytanie Marszałka oznajmia, że stawia wniosek na przejście do porządku dziennego nad wnioskiem Wydziału krajowego w tej sprawie.

Izba odrzuca formalny wniosek p. Stapińskiego, a w oddzielnym głosowaniu przyjmuje wniosek Wydziału krajowego w tej sprawie.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z okręgu wyborczego miast Gorlice - Jasło.

Sprawozdawca p. Wereszczyński wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór p. Adama hr. Skrzyńskiego na posła z kuryi miast Gorlice - Jasło uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu bobreckiego.

Sprawozdawca p. Wereszczyński wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór P. Stanisława Mycielskiego na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu Bobreckiego uznać za ważny.

Przemawia p. Bohaczewski w rozprawie ogólnej.

Marszałek przerywa mowcy i oznajmia że przy weryfikacji wyborów nie może kwalifikacja posła, być ani przedmiotem rozprawy, ani uchwały, tylko sprawa ważności względnie nieważności wyborów.

Przemawia dalej p. Bohaczewski.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

P. Bohaczewski na zapytanie Marszałka oznajmia, że żadnego formalnego wniosku w tej sprawie nie stawia.

Izba uchwała powyższy wniosek Wydziału krajowego.

Następuje :

Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu cieszanowskiego.

Sprawozdawca p. Wereszczyński wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór p. Jana Gnońskiego na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu cieszanowskiego uznać za ważny.

Przemawia w sprawie ogólnej p. Korol.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba uchwała wniosek Wydziału krajowego w tej sprawie.

Następuje :

Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z okręgu wyborczego większych posiadłości byłego obwodu brzeżańskiego.

Sprawozdawca p. Wereszczyński wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór P. Mikołaja Torosiewicza na posła z kuryi większych posiadłości byłego obwodu brzeżańskiego uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje .

Sprawozdanie Komisji prawniczej o przedłożeniu Wydziału krajowego w sprawie petycji gmin Dobra szlachecka i Dobra rustykalna o wydzielenie ich z c. k. Sądu powiatowego w Birezy i z c. k. Starostwa w Dobromilu a przydzielenie do c. k. Sądu powiatowego i Starostwa w Sanoku.

Sprawozdawca p. Władysław Czaykowski uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wyraża w myśl ustawy z 11. czerwca 1868 L. 59. Dz. p. p. c. k. Rządowi opinię, że w interesie kraju i stron interesowanych leży wydzielenie gmin katastralnych Dobra szlachecka i Dobra rustykalna wraz z obszarami dworskimi tych gmin z okręgu sądowego w Birezy i Starostwa w Dobromilu a przyłączenie do okręgu sądowego i Starostwa w Sanoku.

Przemawia w rozprawie ogólnej p. Stapiński.

Po zamknięciu rozprawy p. sprawozdawca zrzeka się głosu.

Izba uchwała powyższy wniosek Komisji.

Następuje :

Sprawozdanie Komisji gospodarstwa krajowego o wniosku posła Kozłowskiego w przedmiocie ochrony interesów krajowych przy zmianie taryfy cłowej i odnowienia traktatów handlowych.

Marszałek oznajmia, że ten punkt usuwa z porządku dziennego, albowiem komisya zamierza swe wnioski częściowo zmienić lub uzupełnić.

Następuje :

Sprawozdanie komisji gminnej w przedmiocie zaliczenia gminy Krynicy do miej-

scowości podlegających ustawie gminnej z dnia 3. lipca 1896 Nr. 51. Dz. u. kr.

Sprawozdawca p. Bal uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek Komisji:

Wysoki Sejm raczy chwalić:

Sprawozdanie Wydziału krajowego L. 89.863/01 odsyła się napowrót Wydziałowi krajowemu z wezwaniem do przedłożenia w jak najkrótszym czasie projektu ustawy o zaliczenie całej wsi Krynicy do rzędu miejscowości podlegających ustawie gminnej z 3 lipca 1896 Nr 51 dz. u. kr. i o ewentualnem wcieleniu do tej gminy obszaru dworskiego.

Izba uchwała bez rozprawy ten wniosek Komisji.

Następuje:

Sprawozdanie Komisji szkolnej o petycji nauczycielek w sprawie obsadzania posad dyrektorek szkół wydziałowych.

Sprawozdawca p. K. Lnbomirski uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek Komisji, oświadczywszy, że Komisya czyni zmiany w pierwotnym swym wniosku, a to zamiast słów „na następnej sesji“ mają być słowa: „o ile możliwości w najkrótszym czasie“.

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Petycję nauczycielek o zmianę ustawy w §. 9. ustawy z 23. maja 1895 Tyt. I. B. dz. u. k. 57. i to w następującem brzmieniu: „w szkole wydziałowej mają być oprócz dyrektora względnie dyrektorki i katechety przynajmniej trzej nauczyciele względnie trzy nauczycielki“ odstępuje się Wydziałowi krajowemu do przedłożenia o ile możliwości w najkrótszym czasie po zbadaniu wniosku do odpowiedniej zmiany ustawy.

Izba bez rozprawy uchwała ten wniosek Komisji.

Następuje:

Sprawozdanie

Komisji drogowej o petycji Reprezentacji powiatowej w Krakowie w sprawie zastosowania §. 43. ustawy drogowej z 5. lipca 1897 do gmin podmiejskich powiatu krakowskiego.

Sprawozdawca p. Stanisław Jędrzejowicz uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Petycję reprezentacji powiatu krakowskiego, ażeby przepisy §. 43. ustawy drogowej z 5. lipca 1897 z zastrzeżeniem Cesarskiego zezwolenia rozciągnięte zostały na gminy podmiejskie: Półwie, Zwierzyniec Czarna wieś, Nowa wieś, Łobzów, Krowodrza, Prądnik, Grzegórzki i Dąbie odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedłożenia na najbliższej sesji sejmowej swego wniosku.

Izba uchwała bez rozprawy ten wniosek.

Marszałek oznajmia, że obecnie zamierza przystąpić do punktu 5 porządku dziennego t. j. do wyboru komisji dla reformy wyborczej z 15 członków, po chwili jednak oznajmia, że na życzenie posłów z powodu małego kompletu zamierza zamknąć posiedzenie.

Marszałek uprasza komisję aby ze względu, że następne posiedzenie odbędzie się dnia 3 października 1903, zechciały w dwóch dniach wolnych od posiedzeń obradować i dostarczyć materyału, albowiem w czasie przerwy w poprzedzającym tygodniu komisje nie pracowały.

Marszałek oznajmia, że na porządku dziennym następnego posiedzenia będą umieszczone sprawy, które spadły z obecnego posiedzenia, następnie pierwsze czytanie dwóch wniosków, które zostaną zaraz odczytane i sprawozdanie komisji szkolnej

w przedmiocie założenia ruskiego gimnazjum w Stanisławowie.

Marszałek wzywa sekretarza do odczytania złożonego wniosku naglącego.

Sekretarz p. Bohaczewski czyta:

Wniosek nagły.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. wzywa się c. k. Rząd, ażeby nie czekając na zgłoszenia interesowanych jak najspieszniej z urzędu zarządził odpisanie podatku gruntowego w gminach dotkniętych katastrofami elementarnymi a równocześnie ażeby bezzwłocznie zaniechano ściągania podatków w tychże gminach, jakie ma miejsce już w wielu powiatach kraju i

2) wzywa się Wydział krajowy do bezzwłocznego zawezwania wszystkich Wydziałów powiatów dotkniętych klęskami elementarnymi, ażeby jak najspieszniej a w każdym razie przed ukończeniem tegorocznej sesji sejmowej przedłożyły Wydziałowi krajowemu plany robót publicznych jakie w danych powiatach są możliwe i pożądane a których wykonanie dałoby zarobek ludności dotkniętej katastrofami elementarnymi.

Oleśnicki
wnioskodawca:

Skołyszewski, Mazikiewicz, Glidziuk, Staruch, Bohaczewski, Korol, Huryk, Mogilnicki, Szponder, Barabasz, Potoczek, Ostapczuk, Barwiński.

Przemawia p. Oleśnicki uzasadniając nagłość swego wniosku, którą Izba bez rozprawy uchwała.

P. Oleśnicki na zapytanie Marszałka oznajmia, że zrzeka się głosu dla uzasadnienia samego wniosku, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie I. (pierwszego) wniosku do komisji podatkowej, a II. (dr-

giego) wniosku, zawartego w jego nagłym wniosku do komisji budżetowej.

Marszałek oznajmia i zastrzega się, by tak jak w tym wypadku nie zechciano nadal w jednym wniosku łączyć właściwie dwóch wniosków odrębnych; których odesłania do dwóch osobnych komisji sam wnioskodawca żąda uznając tem samem, że właściwie postawił dwa odrębne wnioski.

Izba uchwała bez rozprawy odesłanie I. części, a właściwie I. wniosku naglącego p. Oleśnickiego do komisji podatkowej, II-go do komisji budżetowej.

Sekretarz p. K. Lubomirski czyta:

Wniosek.

Obok kraj. Zakładu sadowniczego w Zaleszczykach znajduje się p. b. 444 i p. gr. 103--104--105, na których zbudowany jest stary szpital powszechny i dom nowo wybudowany, służący za pomieszkanie, dla zakonnic. Z rokiem przyszłym domy te będą opróżnione, gdyż szpital powszechny jak wiadomo, przeniesie się do nowego gmachu.

Parcela ta wedle naszego zdania, nadzwyczajnie przedstawia korzyści dla kraj. Zakładu sadowniczego, nie tylko bowiem zaokrąglą ogród w tem miejscu właśnie zupełnie nieforemny, ale i z drugiej strony, co o wiele bardziej przemawia za tym kawkalkiem, że tenże daje możność rozszerzenia ogrodu morelowego; część ogrodu bowiem dzisiaj przeznaczona pod uprawę morel wobec aklimatyzacji nowych odmian jest za szczupłą. Wiadomem jest, że w kotlinie Zaleszczyckiej morele dają się tylko hodować do pewnej wysokości; w krajowym zakładzie sadowniczym miejsca odpowiednie pod uprawę morel zostały zupełnie wzysskane, tak, że nawet kwatera przeznaczona pod orzechy włoskie z powodu uprawy morel musiała być przeniesioną w inue miejsce ogrodu.

Obecnie gdy Wydział krajowy utworzył posadę drugiego nauczyciela dla prze-

tworów owocowych, okaże się w niedalekiej praktyce, że dzisiejszy budynek kraj. Zakładu jest za szczupły; rozumiemy bowiem, że nauczyciel dla przetworów owocowych winien poprowadzić małą fabryczkę tychże przetworów, na pomieszczenie której, choćby w mniejszych rozmiarach, w głównym budynku nie ma miejsca.

Jedną z trosk, przy zakładaniu dzisiaj ogrodów, jest oglądanie się przyszłych właścicieli sadów na kwestyę zbytu wyprodukowanych owoców; — fabryczka taka dała by niejako gwarancję zbytu owoców, przez co przyczyniłaby się pośrednio do zakładania większej ilości ogrodów w pow. Zaleszczyckim.

Na parceli wyż wymienionej, obok starego budynku szpitalnego, który musi być zdemolowany, znajduje się nowy, jak wyżej naprowadziliśmy (pomieszkanie dla zakonnice) składający się z 8 ubikacyi i tenże nadaje się na pomieszczenie małej fabryczki przetworów owocowych, oraz i na pomieszkanie dla fachowego nauczyciela.

Kraj. Zakład sadowniczy ma dzisiaj pomieszczenie zaledwie na 5 chłopców; zgłasza się zaś ilość chłopców coraz większa z okolicy którzy nie znajdując pomieszczenia w Zakładzie nie mogą korzystać z praktyki ogrodniczej w kraj. Zakładzie sadowniczym.

Mając więc i ten czynnik na względzie, uważamy za stosowne zaproponować, by pomieszczenie w dzisiejszym budynku zakładowym otrzymało przynajmniej 15 chłopców, bo zakład powiększając się co do przestrzeni i mając za zadanie produkować do 20.000 drzewek rocznie, powinien mieć odpowiednie stałe siły, pracujące w Zakładzie przez rok cały.

Cena 16.000 kor. za tę parcelę ewentualnie dokupić się mającą, wedle naszego zdania, również nie jest wygórowaną, gdyż zważywszy naprowadzone powyżej dane i weźniemy pod uwagę dodatnie strony z zakupu tej parceli z uwagi na powyższe okoliczności podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić, upoważnia się Wydział krajowy do zakupu realności po dawnym szpitalu powszechnym w Zaleszczykach parcele bud. 444 i par. gr. 103, 104, 105 — na rozszerzenie kraj. Zakładu sadowniczego — i na ten cel udziela się kredytu do wysokości 16.000 koron.

We Lwowie, dnia 30 września 1903.

Wnioskodawca:

Tadeusz Cieński w. r.

Cielecki, Jan Urbański, Borkowski, Rudrof, Płocki, Pawlikowski, Piniński, St. Staudnicki, Schnell, Laskowski, Gnoiński, Horodyski, Trzecieski, Bal, Jan Götz.

Sekretarz p. Bohaczewski czyta:

Wniosek

p. Oleśnickiego i towarzyszy, w sprawie zmiany systemu dwutypowego szkół ludowych.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się e. k. Rząd, aby przeprowadził reorganizację planów naukowych dla szkół ludowych w Galicyi w tym kierunku, iżby różnica typów wyższego lub miejskiego i niższego lub wiejskiego, zaprowadzona rozporządzeniem galicyjskiej Rady szkolnej krajowej z 7. marca 1903, L. 1741 na podstawie upoważnienia e. k. Ministerstwa oświaty i wyznań z 13. stycznia 1893, L. 489 była zmienioną, tak, ażeby w gminach wiejskich szkoły ludowe trzyklasowe urządzone były w sposób dający możność ukończonym uczniom z dobrym postępem trzecią klasę na wsi bez przeszkód i uzupełniającego przygotowania być przyjętymi do klasy czwartej szkół ludowych wyższo-klasowych.

Wnioskodawca:

Oleśnicki w. r.

Korol, Bohaczewski, Huryk, Głidziuk, Barabas, Ostapczuk, Barwiński, Skołyżewsk

Stojałowski, Mazikiewicz, Staruch, Szponder, Mogilnicki, Potoczek, będzie posłom rozesłany, a Marszałek zastrzega sobie umieszczenie na tym porządku dziennym jeszcze drobniejszych spraw, któreby z komisyj wpłynęły.

Marszałek oznajmia, że pierwsze czytanie tych wniosków umieści na porządku dziennym następnego posiedzenia, które się odbędzie 3. października 1903 o godzinie 10 rano. Porządek dzienny tego posiedzenia 30 popołudniu.

Marszałek zamyka posiedzenie.

Koniec posiedzenia godzina 2. minut

Marszałek krajowy:

St. Badeni w. r.

Sekretarze:

Mieczysław Urbański w. r.
Kazimierz Lubomirski w. r.